

Zápis z IV.

Národního setkání lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením

17. 5. 2013 od 12 do 14 hodin

Prevence bezdomovectví Armády spásy, Palackého 25, Ostrava – Přívoz

Přítomni: 48 (viz prezenční listina)

Program:

- 1) Setkání zahájil Stanislav Mrózek, národní koordinátor setkání lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením.
- 2) Jako hosté vystoupili Antonín Plachý z Armády spásy, Jan Chytil, romský koordinátor a Denisa Murstová, koordinátorka inkluzivních programů Magistrátu města Ostravy.
- 3) MUDr. Milena Černá, předsedkyně EAPN ČR, o. s. představila Evropskou síť proti chudobě. Zmínila se o alibismu politiků, kteří stále opakují, že jen 15 % obyvatel ČR žije pod hranicí chudoby, což je nejnižší míra chudoby v zemích EU. To však představuje 1,5 miliónů lidí v ČR, kteří se denně potýkají s problémy zaměstnání, bydlení či nedostatečných prostředků na vzdělání a výchovu dětí.
- 4) S. Mrózek představil historii a poslání bruselských setkání lidí žijících v chudobě ze všech zemí EU. Letos budou účastníci jednat ve stanech před budovou Evropského parlamentu. Setkání se uskuteční ve dnech 18. – 20. 6. 2013. Oslovili jsme české europoslance v Bruselu a členy Zastoupení ČR v Evropské komisi, aby se zúčastnili workshopu 19. 6. od 14 do 17.30 hod. v národních stanech a vyměnili si názory s účastníky setkání. Tématem 13. setkání v Bruselu jsou „mladí nezaměstnaní“. Za ČR se zúčastní pan Fura, Jan Navrátil ze Slezské diakonie, Radek Majerik a Denisa Vargová z Armády spásy, doprovází S. Mrózek.
- 5) Další část programu moderovali S. Mrózek a M. Černá. S. Mrózek vyzval přítomné, aby sdělili, které problémy jsou pro lidi žijící v chudobě prioritní. M. Černá se dotazovala na zkušenosti s veřejnou správou a s organizacemi, které

se angažují v potírání chudoby a sociálního vyloučení. Vystoupilo 15 účastníků, lidé se zkušeností chudoby i sociální pracovníci NNO působících v sociální oblasti.

6) Závěry:

- **Nejdůležitější je otázka zaměstnanosti.** Účastníci kritizují velké částky vynakládané na řešení nezaměstnanosti z fondů EU, aniž se poskytnou konkrétní pomoc, tj. nabídka zaměstnání lidem dlouhodobě nezaměstnaným. Rekvalifikace bez nabídky zaměstnání problém neřeší. V ČR trvá zaměstnávání cizinců u stavebních firem načerno. Nezaměstnaní to vnímají jako nespravedlnost. Na Ostravsku přetrvává problém s rekvalifikacemi horníků a hutníků. Přibývá nezaměstnaných mladých lidí, kteří nepracují ani nestudují. Tím se u nich nevytvoří základní pracovní návyky. Jde o další generaci lidí, zvyklých na život ze sociálních dávek. Lidé žijící v chudobě slyší v médiích o miliardách vynakládaných z fondů EU a ptají se, komu pomáhají.
- **Exekuce sociálních dávek.** Vláda schválila návrh poslankyně Řápkové na ostřejší postup vůči dlužníkům, kteří se nacházejí v hmotné nouzi. Těmto dlužníkům tak podle novely nezůstane životní minimum (3 126 Kč), ale jen existenční minimum (2 020 Kč). Účastníci se obávají dalších kroků, které jim už přežití neumožní.
- **Sociální byty.** Účastníci rozhodně nesouhlasí s koncepcí Ministerstva pro místní rozvoj, podle které má být otázka bydlení nižších příjmových skupin obyvatelstva řešena formou azylových domů a ubytoven. Děti potřebují domov. Lidé mají žít v přirozených podmínkách. Azylové domy a ubytovny nedávají člověku pocit jistoty. Je hrozné žít s pocitem, že každé 3 měsíce se musí prodlužovat nájemní smlouva, na kterou není nárok. Existují i rasové předsudky, zejména vůči Romům. Každý by měl mít možnost normálně bydlet, kdyby si byt sám zrekonstruoval, pak by měl mít regulované nájemné a neomezenou nájemní smlouvu. Lidé s nízkými příjmy by rádi svoji situaci řešili úpravami „vybydlených“ bytů za podmínky nižšího nájemného. V nejhorší situaci se nacházejí matky samoživitelky, které nemají ani finanční zdroje, ani fyzické síly, aby si byty zrekonstruovaly. Mnoho rodin žije v neustálém provizóriu. V ČR je potřeba samostatného nízkonákladového bydlení. Sociální bydlení by nemělo znamenat nižší standard, ale nižší nájem. Armády spásy v Ostravě má „tréninkové byty“. Uživatelé musejí přicházet z Azylového domu, musejí mít trvalé bydliště v Ostravě, složit kauci na 2 měsíce a nesmějí mít dluhy u energetických

závodů. V bytech není snížené nájemné. Kvalita bytů je dobrá (I. kategorie), ale byty jsou ve vyloučených lokalitách a někdy je klienti ani nechtějí.

- Panuje obecný názor, že o bydlení se mají postarat obce. Vydatný finanční zdroj obcí představují **herny**. Herny jsou pastí pro lidi žijící ze sociálních dávek, jsou příčinou dluhů a obtížných životních situací. Lidé se zážitkem chudoby tato rizika důvěrně znají, a proto se staví za zrušení heren. Zruší-li obce herny, nebudou mít dostatečné zdroje pro rozvoj sociálních služeb, ani na výstavbu či rekonstrukci sociálních bytů. Je třeba hledat a najít rozumné východisko.
- **Drogové závislosti** jako příčina chudoby. Není věnována dostatečná pozornost budování sítě terénních center – problém závislostí nezmizí tím, že se škrtnou sociální služby pro lidi se závislostí na omamných a psychotropních látkách.
- Účastníci setkání zdůraznili nezbytnost **komplexního přístupu k řešení chudoby a sociálního vyloučení**, protože programy sociálního začleňování, zaměřené jen na jednu z oblastí (například získání zaměstnání), zpravidla nejsou účinné z důvodů nevyřešení souvisejících sociálních problémů v jiných oblastech (například bydlení, zadlužení apod.).

7) Poselství:

Není pravda, že patnáctiprocentní míra chudoby v ČR je příliš nízká natolik, aby bylo potřeba zvláštních opatření proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Je to jen relativní pojem, statistický údaj. Je třeba tvořit podmínky, které co nejvíce lidem žijícím v chudobě pomohou k soběstačnosti. Politici je vidí jako neúspěšné, jako ty, kteří nedokážou najít práci, jako ty, kdo neumějí bydlet. Místo trestání chudých musí nastoupit sankce vůči těm, kdo obtížné životní situace vytvářejí (viz např. problém s majitelem domů v Přednádraží v Ostravě). Evropská unie poskytuje dostatek finančních prostředků, aby se šíření chudoby a sociálního vyloučení zabránilo. Vláda musí udělat politické rozhodnutí, že část prostředků ze zdrojů EU bude fakticky na tento účel věnována.

8) Další kroky:

- ✓ Národní koordinátor Stanislav Mrózek se před odjezdem setká se skupinou účastníků.
- ✓ Hesla za ČR: „Chceme jen obyčejný život“ a „Štěstí je krásná věc, ale prachy si za něj nekoupíš“.

- ✓ Pozvání na workshop 19. 6. v Bruselu přijala Mgr. Zuzana Zajarošová ze zastoupení ČR u EK, omluvil se poslanec M. Cabrnoch, další sdělíme.

Zapsala: Soňa Brišová

Ověřila: MUDr. Milena Černá